

Η πόλη της Κέρκυρας και τα προάστια της στον εκλογικό κατάλογο του 1871

Στην απογραφή του 1870 η Κέρκυρα με 15.452 κατοίκους ήταν τέταρτη στην πληθυσμιακή ιεραρχία των πόλεων του ελληνικού κράτους. Στον εκλογικό κατάλογο του 1871 καταχωρίζονται 6.843 εκλογείς, από τους οποίους οι 4.268 κατοικούν εντός των τειχών της πόλης και 2.575 στα προάστια: Μαντούκι, Γαρίτσα, Ανεμόμυλο ή Ανάληψη, Σαν Ρόκο και Στρατιές. Από τους παραπάνω 4.268, οι 824 παρουσιάζονται με σαφή ονοματεπώνυμο και πατρώνυμο εβραϊκά. Ας σημειωθεί ότι σε όλο το νησί το 1870 καταγράφονται 2.582 πολίτες Έλληνες με ισραηλιτικό θρήσκευμα, ενώ πολλοί είναι και οι αλλοδαποί: 1.793 (Άγγλοι, Ιταλοί κλπ.).

Στον εκλογικό κατάλογο δηλώνονται 200 περίπου διαφορετικά επαγγέλματα. Από τους 158 γεωργούς, μόνον ένας κατοικεί μέσα στην πόλη. Οι κτηματίες, που αποτελούν μια πολυπληθή ομάδα με 873 εγγραφές, κατέχουν μεν ακίνητη περιουσία στην ύπαιθρο, σπάνια όμως μένουν στα κτήματά τους και από την πόλη ασχολούνται με τη διαχείρισή τους. Όσον αφορά τα άλλα επαγγέλματα, οι τομείς του εμπορίου, της ναυτιλίας, του λιμανιού, της οικοδομής, της υπόδησης, των τροφίμων, της κατανάλωσης γενικά, των μεταφορών, της βιοτεχνικής δραστηριότητας, της διαμεσολάβησης, του νομικού συστήματος, της υπαλληλίας, κλπ. παρουσιάζονται με ποικίλη εκπροσώπηση και βοηθούν, σε συνδυασμό με άλλες μαρτυρίες, στο να αναδυθεί ανάγλυφη η εικόνα των κατοίκων της πόλης. Σημειώνονται ενδεικτικά επαγγέλματα με τη μεγαλύτερη εκπροσώπηση:

Αμαξηλάτες	34
Αρτοποιοί	148
Αχθοφόροι	243
Βιομήχανοι	37
Δικηγόροι	55
Εμποροι	696
Εργάτες	200
Ζαχαροπλάστες	27
Καφεπώλες	68
Κουρείς	64
Κτίστες	95
Μάγειροι	82
Μεσίτες	119
Ναύτες	212
Ξυλουργοί	179
Οινοπώλες	110
Πλοίαρχοι	28
Ράπτες	261
Σιδηρουργοί	72
Ταμβακοπώλες	38
Τέκτονες	120
Υπάλληλοι	97
Υποδηματοποιοί	397
Χρυσοχόοι	43
Χρωματιστές	32

Χρησιμοποιώντας τον εκλογικό κατάλογο του 1871 ως μια από τις βασικές πηγές, η Αγγελική Κοντίνη-Μπόμπου επιχείρησε να εντάξει τα παραπάνω δεδομένα, και πολλά άλλα, στο οργανικό τους πλαίσιο, την πόλη της Κέρκυρας. Βλ. το άρθρο της: «Στην πόλη της Κέρκυρας λίγο μετά την Ένωση. Επαγγέλματα, κοινωνικές κατηγορίες, εγκατάσταση στο χώρο», Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού (εκδ.), Πρακτικά του Β΄ Διεθνούς Συνεδρίου *Η πόλη στους νεότερους χρόνους. Μεσογειακές και Βαλκανικές όψεις (19 ος-20 ός αι.)*, Αθήνα 2000, σ. 415-436. Κατά την ανάλυση δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην εγκατάσταση και την επαγγελματική δραστηριότητα των Εβραίων, καθώς και στο επαγγελματικο-κοινωνικό profile των δικηγόρων.

Συντομογραφίες:

Αν=Ανεμόμυλος ή Ανάληψη

Γα=Γαρίτσα

Κε=Κέρκυρα (πόλη)

Μα=Μαντούκι

Ρο=Σαν Ρόκο

Στρ=Στρατιές

Χρήστος Λούκος